

Két fiatal bemutatkozása

Alig tucatnyi fametszet és vers. Tíz vagy tizenegy napig tartott a kiállítás, a felkészülés és a megvalósítás időszakához képest ez igazán kerészélet, valójában mégis a beteljesülés, a mű találkozik a közönséggel. . . Tíz napig, augusztus húsztól a hónap végéig láthattuk Salgótarjánban a József Attila Művelődési Központ egyik termében két fiatal – a képzőművész Hibó Tamás és a költő Hann Ferenc – közös kiállítását.

Mindkettő önálló műfaj: a fametszetek, Hibó Tamás munkái és a vers, Hann Ferenc sorai. Ami mégis összeköti őket anélkül, hogy bármelyiknek alárendelt szerepet kellene vállalni, éppen a közös törekvés és világlátás. Együtt jelennek meg hát a kiállításon, mintegy jó testvérként, akik erősítik egymást, s ettől mindegyikük több lesz, mint önmagában volt.

Ha folytatom ezt a gondolatsort, joggal kérhető számon a fametszetektől – a versek voltak előbb, mintegy félszázból választották ki azt a tucatnyit, amelyhez képi alternáns készült –, hogy bármennyire is „majdnem szabad asszociációk”, mennyire szoros szálak, mélyről jövő, egyazon kútfőből táplálkozó indulatok fűzik őket a költői képekhez, s ugyanakkor mégis meg tudták-e tartani önállóságukat, szuverénitásukat, magukban lévő szigorú szépségüket, kifejezőerejüket?

A legsikerültebb kettős darabok éppen azok, amelyekben a költői képeken átsütő szenvedélyek sodrára erős, és – talán tőlük felgyúlva – a fametszetek is hasonlóan éles kontúrokkal feltörő szenvedélyességet tükröznek. Ilyen „A litánia” kettős képe: tisztelgés a sokat próbált, megfáradt öregeknek, egyben az ember tisztelgése a kikerülhetetlen, még legyőzhetetlen halál előtt, egyszerre méltóság és alázat, lázadás és beletörődés. Vagy a „Tizenharmadika”. A költő szavai: „Fészereim kaputlan kapuján Előtted kopognak a három királyok Nem kaptak bebocsátást.” S a metszeten a három király bizonytalan, mégis bizó, tétova, mégis határozott alakja, a bebocsátatás szép szimbóluma.

Különösen – az elkészülésük sorrendjében – a későbbiek erőteljesekek, mint az „Arcom üres”, vagy a „Te vagy az egyetlen kényszer”. Az előbbi előterében a két ölelkező alak, a szerelemben eggyé váltak, az utóbbin egy kiáltás: Vigyázz, ember, a hajdnál fogva magába húz a város, a civilizáció, elgépiesít, saját képére, négyszögletesre, sablon-fogas-kerék-agyúra formál és lenyel, megemészt, aztán kiköp, mint egy nyálas rongycsomót! Míg a „Kenyérbélből gyúrt”, a „Pici magzatunk” merevnek, a „Tudtál szelíd lenni” keresetnek tűnik, a metszet és a vers között a törés jegyeit lehet felfedezni.

k. s.

Könyvtárak jubileuma

Napjaink nagy történelmi évfordulóinak sorában könyvtáros ünnepségre került sor 1969. szeptember 18-19-én. Húsz évvel ezelőtt alakultak meg a szocialista könyvtárak első típusai, a körzeti könyvtárak, és ez alkalomból tizennégy megye könyvtárosai, az országos és megyei szakigazgatási szervek vezetői, képviselői gyűltek össze Salgótarjánban, hogy ünnepi tanácskozás keretében emlékezzenek e jelentős művelődéspolitikai eseményre.

Nógrád megyében a könyvtári mozgalom kibontakozása a szocialista időszakkal vette kezdetét. Az első körzeti könyvtár Salgótarjánban kezdte meg működését 1949. május 1-én. Az azóta eltelt küzdelmes évek során gyökeres változások mentek végbe ezen a területen is. Jóllehet a jelenlegi helyzettel nem lehetnek elégedettek sem a könyvtárosok sem a megye művelődéspolitikai vezetői, mégis jelentős eredmények születtek a húsz év alatt az olvasás, az olvasók számának tekintetében. A húsz éves tapasztalatokat a mai feladatokkal kell összevetnünk, az elvégzett munka reális értékelése során kialakult valószínű eredményekre kell támaszkodnunk. A gondok és feladatok ilyen jellegű számbavétele tükröződött Hankó Jánosnak, a Nógrád megyei Tanács VB elnökhelyettesének üdvözlő szavaiban. A tanácskozás alaphangulatát ez a gondolatokról határozta meg.

A történelmi emlékek felidézését, a szocialista állam e vonatkozású könyvtárpolitikai elveit dr. Sebestyén Géza, az Országos Széchenyi Könyvtár főigazgatóhelyettese ismertette. Referátuma után N. Rác Aranka, az Országos Könyvtári Dokumentációs Tanács titkára, Horváth Géza a tatabányai, Kirschner Márton a hódmezővásárhelyi megyei könyvtár igazgatói, Jeszenszky Miklós, a salgótarjáni megyei könyvtár nyugdíjasa a szervezési munka során átélt személyes tapasztalataikról számoltak be, közvetlen hangon.

A tanácskozás második napján Sallai István, a Könyvtártudományi és Módszertani Központ főosztályvezetője napjaink korszerű könyvtáiról: a könyvtári integrációkról, a fejlesztés problémaköréről tartott rendkívül gondolatgazdag előadást.

Az előadások, az azt követő baráti beszélgetések, a hivatalos megbeszélések, a sokoldalú tájékoztatói lehetőségek eredményeként bizton remélhető, hogy a könyvtárügy a megye művelődéspolitikájában a megfelelő helyét véglegesen elfoglalja, és ezáltal megerősödve, országosan is növekszik szerepe.

h. i.